

Betyg

Sammanfattning

I betänkandet behandlas Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för en likvärdig betygssättning (2004/05:RRS4) samt 24 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2004.

Utskottet föreslår att redogörelsen läggs till handlingarna och att samtliga motionsyrkanden avslås.

Riksrevisionens styrelses redogörelse bygger på Riksrevisionens rapport *Betyg med lika värde? – en granskning av statens insatser*. I redogörelsen betonar styrelsen betydelsen av likvärdiga betyg. Man menar att Riksrevisionens granskning visar på behovet av statliga insatser för att komma till rätta med flera brister i betygssystemets tillämpning. Utskottet menar att problematiken med bristande likvärdighet i betygssättningen är tillräckligt uppmärksammasam och hänvisar till pågående insatser.

Yrkandena från den allmänna motionstiden handlar bl.a. om ändringar i nuvarande betygssystem, likvärdiga betyg, nationella prov, utvecklingssamtal, möjligheten att tentera för betyg samt försök med externa examinatorer.

Reservationer finns från Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna.

Vänsterpartiet och Centerpartiet har också lämnat särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för en likvärdig betygssättning.....	5
Motioner från allmänna motionstiden 2004.....	5
Utskottets överväganden	6
Inledning.....	6
Ändringar i betygssystemet	6
Likvärdig betygssättning	7
Nationella prov	11
Utvecklingssamtal m.m.	12
Övriga motionsyrkanden	14
Reservationer.....	15
1. Betyg från tidigare årskurs och i fler steg (punkt 1) – fp, kd, c	15
2. Betyg från tidigare årskurs och i fler steg (punkt 1) – m	15
3. Avskaffande av dagens betygssystem (punkt 2) – v, mp	16
4. Utredning om ett nytt betygssystem (punkt 3) – mp.....	16
5. Åtgärder för likvärdig betygssättning (punkt 5) – m, fp, kd, c	17
6. Uppdrag till Skolverket angående likvärdig betygssättning (punkt 6) – fp, kd.....	18
7. Nationella prov (punkt 7) – m	18
8. Nationella prov (punkt 7) – fp	19
9. Nationella prov (punkt 7) – kd.....	19
10. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – m.....	20
11. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – kd.....	20
12. Rätt att tentera för betyg (punkt 9) – m, fp	21
13. Externa examinatorer (punkt 10) – fp.....	21
Särskilda yttranden.....	23
1. Utredning om ett nytt betygssystem (punkt 3) – v.....	23
2. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – c	23
Bilaga	
Förteckning över behandlade förslag.....	24
Redogörelsen från Riksrevisionens styrelse	24
Motioner från allmänna motionstiden 2004.....	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Betyg från tidigare årskurs och i fler steg

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub208,
2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del),
2004/05:Ub304,
2004/05:Ub390 yrkande 21,
2004/05:Ub477 yrkande 7 och
2004/05:Ub480 yrkande 20.

Reservation 1 (fp, kd, c)

Reservation 2 (m)

2. Avskaffande av dagens betygssystem

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub230 yrkande 3.

Reservation 3 (v, mp)

3. Utredning om ett nytt betygssystem

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub230 yrkande 4.

Reservation 4 (mp)

4. Riksrevisionens styrelses redogörelse

Riksdagen lägger skrivelse 2004/05:RRS4 till handlingarna.

5. Åtgärder för likvärdig betygssättning

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub460 yrkandena 1–3.

Reservation 5 (m, fp, kd, c)

6. Uppdrag till Skolverket angående likvärdig betygssättning

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub460 yrkandena 4–7.

Reservation 6 (fp, kd)

7. Nationella prov

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del),
2004/05:Ub390 yrkande 23,
2004/05:Ub460 yrkande 8 och
2004/05:Ub480 yrkande 17.

Reservation 7 (m)

Reservation 8 (fp)

Reservation 9 (kd)

8. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt

Riksdagen avslår motionerna
2004/05:Ub371,
2004/05:Ub390 yrkande 30 samt
2004/05:Ub480 yrkandena 18 och 19.

Reservation 10 (m)

Reservation 11 (kd)

9. Rätt att tentera för betyg

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub390 yrkande 31.

Reservation 12 (m, fp)

10. Externa examinatorer

Riksdagen avslår motion
2004/05:Ub258 yrkande 8.

Reservation 13 (fp)

Stockholm den 10 mars 2005

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Ulf Nilsson (fp), Inger Lundberg (s), Sten Tolgfors (m), Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Inger Davidson (kd), Nils-Erik Söderqvist (s), Margareta Pålsson (m), Louise Malmström (s), Sofia Larsen (c), Sören Wibe (s), Tobias Billström (m), Mikaela Valtersson (mp), Christer Adelsbo (s), Axel Darvik (fp) och Lennart Gustavsson (v).

Redogörelse för ärendet

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens insatser för en likvärdig betygssättning

Riksrevisionens styrelses redogörelse (2004/05:RRS4) bygger på Riksrevisionens rapport *Betyg med lika värde? – en granskning av statens insatser*. Riksrevisionens styrelse har beslutat att slutsatserna av granskningen skall överlämnas till riksdagen i form av en redogörelse.

I rapporten konstaterar Riksrevisionen att skolhuvudmännens och skolornas lokala friutrymme – inom de av staten fastställd ramarna – måste balanseras mot kraven på dels nationell likvärdighet, dels de enskilda elevernas rättssäkerhet. I rapporten lämnas rekommendationer till regeringen, Skolverket och Myndigheten för skolutveckling för att betygens likvärdighet skall förbättras.

I redogörelsen betonar Riksrevisionens styrelse betydelsen av likvärdiga betyg. Man menar att Riksrevisionens granskning visar på behovet av statliga insatser för att komma till rätta med flera brister i betygssystemets tillämpning.

Ingen motion väcktes i anledning av redogörelsen.

Motioner från allmänna motionstiden 2004

Under allmänna motionstiden 2004 väcktes yrkanden i olika betygsfrågor. Först i betänkandet behandlar utskottet yrkanden som rör ändringar av dagens betygssystem. Därefter behandlas yrkanden rörande likvärdig betygssättning i samband med att utskottet behandlar Riksrevisionens styrelses redogörelse 2004/05:RRS4. Andra frågor som behandlas är nationella prov, utvecklings-samtal, möjligheten att tentera för betyg samt försök med externa examinatore-rer.

Utskottets överväganden

Inledning

I betänkandet behandlas Riksrevisionens styrelses redogörelse 2004/05:RRS4 angående statens insatser för en likvärdig betygssättning. Betänkandet omfattar också 24 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2004.

Ändringar i betygssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkanden om förändringar i betygssystemet och tillsättande av en utredning om betygens utformning med hänvisning till tidigare ställningstaganden.

Jämför *reservationerna 1 (fp, kd, c), 2 (m), 3 (v, mp) och 4 (mp) samt särskilt yttrande 1 (v).*

Motionerna

Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet förespråkar **förändringar av nuvarande betygssystem**.

Moderaterna vill i motion 2004/05:Ub390 yrkande 21 införa ett betygssystem i tio steg senast från årskurs fem. Man menar att antalet betygssteg som används i dag är otillräckligt för att spegla elevernas kunskaper och resultat på ett tillfredsställande sätt. Eleverna tycker att betygen är orättvisa, vilket gör betygen mindre användbara som pedagogiskt verktyg. I motion 2004/05:UbU208 (m) föreslås att en rätt för enskilda skolhuvudmän att sätta betyg tidigare än årskurs 8 skall införas. Motionären menar att begränsningen till årskurs 8 är en begränsning i skolans kvalitetsarbete.

Folkpartiet och Kristdemokraterna föreslår i motionerna 2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del) respektive 2004/05:Ub480 yrkande 20 att betyg skall ges från årskurs 6 i sex steg. Motionärerna menar att fler betygssteg ger en mer rättvis bild av elevernas kunskaper. Också Centerpartiet föreslår i motion 2004/05:Ub477 yrkande 7 att betyg skall ges från årskurs 6 i sex steg. Fler betygssteg föreslås i motion 2004/05:Ub304 (kd) då motionären menar att ett betygssystem med fler steg är mer studievänligt, såväl för den som har lätt för sig som för den som har det svårare.

Miljöpartiet vill i motion 2004/05:Ub230 yrkande 3 **avskaffa dagens betygssystem**. Motionärerna menar att betygen fungerar dåligt som kunskapsmätare och att de dessutom är djupt orättvisa eftersom betygssättningen inte är likvärdig. I yrkande 4 begär Miljöpartiet att regeringen tillsätter en **utredning** med syfte att se över alternativ till dagens betygssystem. Man vill att utredningen skall beakta det betygssystem som förespråkas av motionärerna,

nämligen ett betygssystem i tre steg med ökad konkretionsgrad. I årskurs 1–3 bör det vara enbart muntliga utvecklingssamtal. Från årskurs 4 bör en övergripande skriftlig rapport tillkomma. Efter årskurs 7 bör rapporten utvecklas med tydligare och mer konkret information uppdelat på de olika ämnena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Motsvarande motionsyrkanden med förslag om fler betygssteg och betyg från tidigare årskurs än i dagens betygssystem har vid flera tillfällen under senare år avslagits av riksdagen på förslag av utskottet (senast i bet. 2003/04:UbU12). Utskottet har ingen annan uppfattning nu. Någon utredning om betygssystemet behövs enligt utskottets uppfattning inte heller.

Likvärdig betygssättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör lägga Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna med hänvisning till pågående insatser. Motionsyrkandena angående likvärdig betygssättning bör avslås med samma motivering samt med hänvisning till pågående utredningsarbete.

Jämför *reservationerna 5 (m, fp, kd, c) och 6 (fp, kd).*

Riksrevisionens styrelses redogörelse

Redogörelsen bygger på slutsatser som Riksrevisionen dragit i sin rapport *Betyg med lika värde – en granskning av statens insatser* (RiR 2004:11). Syftet med granskningen var att bedöma de åtgärder som regeringen, Skolverket och Myndigheten för skolutveckling vidtagit för att åstadkomma en likvärdig betygssättning efter att det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes 1994.

Riksrevisionen har tagit del av undersökningsresultat gjorda av andra som konstaterat bristande likvärdighet i betygssättningen. Utifrån Riksrevisionens egen granskning och dessa tidigare resultat är myndighetens bedömning att problemet med bristande likvärdighet i betygssättningen till väsentliga delar kvarstår. Riksrevisionen menar också att det finns brister när det gäller tydligheten i huvudmännens och rektorernas ansvar för en likvärdig betygssättning, liksom det finns brister i stödet till kommuner och skolor och i statens uppföljning och kontroll av betygssättningen. Riksrevisionen rekommenderar att regeringen och skolmyndigheterna förbättrar huvudmännens och professionens förutsättningar att lösa sina uppgifter. Det handlar enligt myndigheten bl.a. om att tydligt klara ut vad de förväntas göra och vilket ansvar de har, samt om att på olika sätt stödja huvudmän och profession genom t.ex. kompetensutveckling och informationsmaterial. Riksrevisionen anser vidare att regeringen med hjälp av Skolverket mer aktivt bör följa upp och kontrollera i

vilken mån huvudmän och profession tar ansvar för de uppgifter de ålagts vad gäller betygssättningen. För att statens insatser skall ge resultat krävs enligt Riksrevisionen att regeringen, skolmyndigheterna samt anordnare av lärarutbildning prioriterar frågan och genomför insatser utifrån en samlad strategi.

I Riksrevisionens styrelses redogörelse redovisar styrelsen sina överväganden i anledning av granskningen. Styrelsen anser att ett likvärdigt betygssystem är centralt för det decentraliserade skolsystemet samt för skollagens krav på en likvärdig utbildning. Likvärdiga betyg har också stor betydelse för elevernas rättssäkerhet i skolarbetet. Enligt styrelsen bekräftar Riksrevisionens granskning tidigare uppgifter om allvarliga brister i fråga om betygens likvärdighet. Man pekar på att enligt den gällande regleringen ansvarar skolhuvudmän, rektorer och lärare för hur skolans arbete genomförs lokalt. Samtidigt är det regeringen och de statliga skolmyndigheterna under regeringen som ansvarar för att skolornas arbete styrs och följs upp på den nationella nivån. Styrelsen konstaterar att Riksrevisionens granskning visar på betydande brister i de statliga insatserna när det gäller förutsättningarna för likvärdiga betyg och att de statliga insatserna för en likvärdig betygssättning behöver förbättras. I huvudsak handlar det om insatser av regeringen och av de under regeringen ansvariga skolmyndigheterna. Styrelsen anser att regeringen bör utveckla sin resultatinformation till riksdagen och bättre informera om utvecklingen av likvärdiga betyg och om de statliga insatserna att förbättra förutsättningarna för likvärdiga betyg.

Motionen

I motion 2004/05:Ub460 understryker Kristdemokraterna att betygssättningens likvärdighet är viktig för elevernas rättssäkerhet. Man pekar på att eleverna genom betygssättningen är föremål för en myndighetsutövning vars grunder måste vara tydliga och lätta att identifiera. Kristdemokraterna anser att regeringen bör pröva hur huvudmännens och rektorernas ansvar för likvärdiga betyg kan tydliggöras i lag och andra författningar (yrkande 1). Motionärerna menar vidare att regeringen i regleringsbrev eller i myndigheternas instruktioner bör klargöra ansvarsfördelningen mellan Skolverket och Myndigheten för skolutveckling för att aktivt bevaka och stödja arbetet för likvärdig betygssättning (yrkande 2). En redovisning med bedömning av betygens likvärdighet och hur denna har utvecklats bör regelbundet lämnas från regeringen till riksdagen tillsammans med resultatinformationen om skolan (yrkande 3). Skolverket bör enligt Kristdemokraterna utveckla sina allmänna råd och sitt kommentarmaterial i syfte att tydliggöra hur betygssystemet bör fungera och tillämpas (yrkande 4) men också aktivt använda sin uppföljningsinformation i syfte att påverka det lokala arbetet för likvärdiga betyg (yrkande 6). Vidare bör verket i ökad utsträckning ta till vara det nationella provsystemet för att stödja en likvärdig betygssättning (yrkande 5) samt i övrigt utveckla och förbättra sitt stöd för en likvärdig betygssättning (yrkande 7). Stödet bör inte enbart styras av skolors och skolhuvudmäns efterfrågan, utan även utgå från konstaterade behov.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen lägger Riksrevisionens styrelses redogörelse till handlingarna samt avslår motionsyrkandena.

Utskottet anser att rättvis och likvärdig betygssättning är en viktig faktor för att en likvärdig utbildning och skola skall bli en realitet. En rättvis betygssättning innebär att betyget skall visa elevens kunskaper och färdigheter enligt de mål och betygskriterier som anges i kursplanen. En likvärdig betygssättning innebär att elevernas mäts mot samma måttstock. Betygens likvärdighet har också stor betydelse för den enskilde elevens rättssäkerhet. Exempelvis används betygen ofta som urvalsinstrument vid antagning till högre utbildning.

Redan när betygssystemet för grundskolan beslutades underströk utskottet vikten av att såväl centralt som lokalt utformade kriterier för betygssättning är tydliga. Utskottet menade också att elever och föräldrar på förhand skall informeras om vad som krävs och förväntas av eleverna och vad elevernas arbete skall leda fram till (prop. 1994/95:85, bet. 1994/95:UbU6). Utskottet anser fortfarande att grundläggande för en rättssäker och likvärdig betygssättning är att lärare och rektorer har tillräckliga kunskaper för att kunna tillämpa kursplaner, betygskriterier och andra bestämmelser på avsett sätt.

Utskottet vill peka på de åtgärder som har genomförts och som för närvarande pågår för att uppnå en likvärdig betygssättning. När betygssystemet infördes 1994 utformades nationella betygskriterier för betygen Godkänd och Väl Godkänd och i juli 2000 infördes kriterier för Mycket väl godkänd. Problematiken med den bristande likvärdigheten uppmärksammades redan 1999 då regeringen gav Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd i uppdrag att genomföra en nationell kvalitetsgranskning rörande en likvärdig och rättvis betygssättning. Verkets kvalitetsgranskning 2000 om betyg och bedömning visade att det förekom betydande brister i skolans arbete vad gällde rättvisa och likvärdighet. Granskningen avsåg kommunala skolor och kompletterades 2001 med en granskning av fristående skolor, varvid i stort sett samma iakttagelser gjordes. Skolverket gav 2001 ut ett kommentarmaterial för bedömning och betygssättning. År 2003 följde Skolverket upp resultatet av kvalitetsgranskningen. Då framkom att problemen som tidigare konstaterats i stor utsträckning fanns kvar.

År 2001 fick Skolverket också ett uppdrag av regeringen att planera för kompetensutveckling av lärare om kunskapsbedömning och betygssättning. I uppdraget betonades behovet av kollegiala diskussioner. Regeringen betonar att lärare behöver mötas för att kunna utbyta tankar och erfarenheter om kunskapsbedömning och betygssättning. Uppdraget överfördes till Myndigheten för skolutveckling i mars 2003. I november 2004 redovisade myndigheten resultatet av arbetet i rapporten *Kompetensutveckling av lärare om bedömning och betygssättning* (dnr 2003:721). Myndigheten har genomfört ett antal kompetensutvecklingsinsatser i kommuner och skolor och anser att mycket talar för att många skolhuvudmän och rektorer tar ett större ansvar än tidigare för att åtgärda de brister som finns. Trots det är skillnaderna i lärares uttolk-

ning och tillämpning alltför stora för att kraven på en likvärdig och rättvis betygssättning skall kunna anses vara uppfyllda. De satsningar som görs är ofta mer genomarbetade och långsiktiga än de var för några år sedan och myndighetens bedömning är att situationen har förbättrats.

För att ytterligare öka likvärdigheten i bedömningen av eleverna utformade Skolverket våren 2004 en handlingsplan för en mer rättssäker och likvärdig betygssättning. I handlingsplanen ingår bl.a. att uppmärksamma likvärdighetsfrågorna vid Skolverkets inspektioner, att förbättra de nationella provens stödjande roll och att på olika sätt verka för att stärka kunskaperna om bedömning och betygssättning i lärar- och rektorsutbildningarna. I handlingsplanen ingår också att ge direkt stöd till skolorna. Som en del i detta stöd publicerade Skolverket i november 2004 *Allmänna råd för likvärdig bedömning och betygssättning*. Skriften innehåller allmänna råd om det lokala arbetet med tillämpningen av nationella mål och betygs-kriterier och bestämmelser för likvärdig bedömning och betygssättning. Samtidigt publicerades exempel för likvärdig bedömning på Skolverkets hemsida. Syftet är att materialet skall ligga till grund för diskussioner om hur bedömningen och betygssättningen av elever kan göras mer likvärdig och ge stöd för utveckling i skolorna. Kommunerna, liksom andra huvudmän, har ansvar för att lärarna erbjuder kompetensutveckling och för att det finns förutsättningar för lärarna att föra de professionella samtal som behövs för att utveckla och förbättra betygssättningen.

En löpande åtgärd för att komma tillrätta med bristande likvärdighet i betygssättningen är Skolverkets löpande inspektionsverksamhet som förstärks efter myndighetsdelningen 2003 (se vidare nedan). Vid inspektionerna kontrollerar verket hur skolan kvalitetssäkrar betygssättningen. I januari 2005 redovisade Skolverket ett regeringsuppdrag avseende kvalitetsredovisning inom skolväsendet (dnr 02-2004:2110). Skolverket föreslår att verket bör ges bemyndigande att utge närmare föreskrifter om kvalitetsområden. Det bör enligt verket finnas kvalitetsområden som skall utgöra underlag för bedömningen av skolans måluppfyllelse. Vissa områden skall redovisas årligen, andra för en treårsperiod. Enligt verkets förslag skall ett årligt kvalitetsområde benämnas *Arbetet i skolan* och bl.a. innehålla kvalitetssäkring av bedömning och betygssättning.

När det gäller frågan om rektors ansvar behandlades denna fråga av Skollagskommittén i betänkandet *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121). Kommittén föreslår att rektors uppgifter skall förtydligas i skollagen. Rektorn skall leda och samordna det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde samt besluta om den inre organisationen. Kommittén föreslår att rektor även i framtiden har en direkt i författningen utpekad beslutanderätt i sådana frågor som rör enskilda elever och som ofta har karaktär av myndighetsutövning. Kommitténs betänkande bereds inom Regeringskansliet och en proposition om en ny skollag har aviserats till hösten 2005.

När det gäller yrkandet om klargörande av myndighetsstrukturen framgår syftet med bildandet av Myndigheten för skolutveckling av budgetproposit-

ionen för 2003 (prop. 2002/03:1, utg.omr. 16, bet. 2002/03:UbU1). Motivet för delningen av det tidigare Statens skolverk var att verkets granskande och främjande roller skulle särskiljas från varandra genom att en ny myndighet bildades. Skolverkets och Myndigheten för skolutvecklings uppgifter framgår närmare av myndigheternas instruktioner (SFS 2002:1160 respektive SFS 2002:1161).

Utskottet vill också peka på att i Skollagskommitténs betänkande *Skollag för kvalitet och likvärdighet* finns förslag om att bestämmelser skall införas i skollagen som stärker elevens rättssäkerhet i frågor som gäller bedömning och betyg. Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet utgår vidare ifrån att regeringen i de redovisningar avseende skolan som regelbundet lämnas till riksdagen även kommer att redogöra för hur betygets likvärdighet utvecklas.

Sammantaget menar utskottet att frågan om likvärdig betygssättning är tillräckligt uppmärksammat och att varken Riksrevisionens styrelses redogörelse eller motionsyrkandena bör föranleda några uttalanden från riksdagen.

Nationella prov

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkanden om förändrad reglering av nationella prov med hänvisning till tidigare uttalanden och pågående utredning.

Jämför *reservationerna 7 (m), 8 (fp) och 9 (kd)*.

Motionerna

Moderaterna framhåller i motion 2004/05:Ub390 yrkande 23 att i en skola som styrs kvalitativt genom nationella kunskapsmål måste återkommande utvärderingar och ökad uppföljning få större betydelse. Två modeller för att uppnå detta är nationella prov som stämmer av elevernas kunskaper i ett visst ämne vid en viss tidpunkt respektive ett ökat bruk av inlärningsprogram som t.ex. LUS, som är ett verktyg för att följa elever i deras läsutveckling.

Folkpartiet anser i motion 2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del) att de nationella proven skall göras obligatoriska från årskurs tre.

Kristdemokraterna föreslår i två motioner, 2004/05:Ub480 yrkande 17 och 2004/05:Ub460 yrkande 8, att de nationella proven skall genomföras i fler ämnen än i dag fr.o.m. årskurs fem. Man menar att de nationella proven kan ge elever stöd i lärandet genom regelbundna avstämningar. Genom proven kan läraren konstatera hur långt en elev har nått och vad som är nästa steg i elevens kunskapsutveckling. Det är också ett sätt att få en likvärdighet mellan olika skolor i hela landet och kan samtidigt fungera som ett stöd för lärarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

I december 2004 gav regeringen Skolverket i uppdrag att vidareutveckla det nationella provsystemet (U2004/5293/S). Uppdraget består i att vidareutveckla det nationella provsystemet. Enligt uppdraget skall det nationella provsystemet bestå av

- nationella ämnesprov för år 5 och år 9 i grundskolan och nationella kursprov för gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning,
- en provbank med prov inom olika ämnesområden och för olika åldrar i grundskolan respektive för gymnasieskolan och den gymnasiala vuxenutbildningen samt
- diagnostiskt material för grundskolan.

Skolverket skall enligt uppdraget prioritera att bygga ut provbanken för grundskolan med avseende på ämnen eller ämnesgrupper och för såväl de tidigare som de senare åren i grundskolan. Verket skall bl.a. också utveckla diagnostiska material varvid man bör prioritera de tidiga åldrarna i grundskolan, särskilt vad gäller läsutveckling och matematik. Skolverket skall årligen redovisa hur det nationella provsystemet utvecklats samt en plan för hur provsystemet skall utvecklas.

Utskottet delar regeringens uppfattning om omfattningen av det nationella provsystemet och menar att motionsyrkandena inte skall föranleda något uttalande från riksdagen.

Utvecklingssamtal m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandena om utvecklingssamtal och ansvarskontrakt med hänsyn till tidigare ställningstaganden och pågående utredningsarbete.

Jämför *reservationerna 10 (m) och 11 (kd)* samt särskilt yttrande 2 (c).

Motionerna

Moderaterna menar i motion 2004/05:Ub390 yrkande 30 att skolorna utöver de nationella betygen bör ha frihet att själva utforma system för information till hemmen utifrån egna kriterier. Det viktiga är att alla elever och föräldrar redan från början i skolan får tydlig information om hur skolarbetet fortskrider.

Kristdemokraterna hävdar i motion 2004/05:Ub480 yrkande 18 att utvecklingssamtalen är ett viktigt område när det gäller att utveckla samarbetet mellan föräldrar och skola. Under utvecklingssamtalet skall eleven, föräldrarna och lärarna tillsammans göra upp en individuell studieplan. Motionärerna

anser att studieplanerna inte enbart skall vara framåtsyftande utan också skall få innehålla en beskrivning av hur långt eleven kommit för att nå kunskapsmålen, en form av skriftligt omdöme. Krisdemokraterna anser också att elevens, skolans och hemmets gemensamma ansvar för barnets utveckling bör tydliggöras genom ett ansvarskontrakt (yrkande 19). I kontraktet bör skriftligheten och årligen det gemensamma ansvaret och vilka delar som åligger respektive part konkretiseras.

I motion 2004/05:Ub371 (s) föreslås att riksdagen tar initiativ till att stärka komplement till skolbetygen såsom utvecklingssamtal och individuella åtgärdsprogram.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Av 7 kap. 2 § grundskoleförordningen (1994:1194) framgår att läraren fortlöpande skall informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Dessutom skall utvecklingssamtal hållas minst en gång varje termin då läraren, eleven och vårdnadshavare skall samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplan och kursplaner och hur eleven skall nå dessa mål. Om vårdnadshavaren begär det skall läraren också lämna skriftlig information om elevens skolgång. Informationen får dock inte ha karaktären av betyg. I 7 kap. 19 § gymnasieförordningen (1992:394) stadgas att rektor skall se till att det minst en gång per termin ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation. Utvecklingssamtalet skall genomföras med den individuella studieplanen som grund. I fråga om elever som inte fyllt 18 år skall även vårdnadshavaren få sådan information.

Det närmare syftet med utvecklingssamtal framgår av regeringens utvecklingsplan för förskola, skola och vuxenutbildning, *Utbildning för kunskap och jämlikhet* (skr. 2001/02:188, bet. 2002/03:UbU3). Utvecklingssamtalet har en framåtsyftande karaktär och elev och vårdnadshavare skall få besked om elevens studieresultat och utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Vidare skall läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och redovisa detta för eleven och vårdnadshavarna. Ingenting hindrar att elev, lärare och vårdnadshavare skriftligen kommer överens om t.ex. hur elevens resultat i skolan skall förbättras och föräldrarnas roll i sammanhanget. Utskottet delar, liksom vid tidigare behandling av liknande yrkanden (senast i bet. 2003/04:UbU12), regeringens uppfattning om utvecklingssamtalets innebörd och syfte. Några särskilda regler om ansvarskontrakt behöver enligt utskottets mening inte införas.

Utskottet vill också peka på att frågan om individuella utvecklingsplaner i grundskolan bereds inom Regeringskansliet i samband med förslaget om en ny skollag.

Övriga motionsyrkanden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå yrkandet om möjligheten att tentera för betyg och försök med externa examinatoreer med hänvisning till tidigare ställningstaganden.

Jämför *reservationerna 12 (m, fp) och 13 (fp)*.

Motionerna

Moderaterna menar i motion 2004/05:Ub390 yrkande 31 att det bör införas en rätt att **tentera** upp och av **betyg**. Att göra det möjligt att tentera av de olika nivåerna på ämnena skulle stärka elevernas rätt.

Folkpartiet föreslår i motion 2004/05:Ub258 yrkande 8 att ett geografiskt begränsat försök i gymnasieskolan med **externa examinatoreer** skall genomföras. En sådan ordning skulle kunna ge svar på om de betyg som den undervisande läraren sätter, stämmer överens med de betygsriterier som finns. Dessutom skulle relationen mellan eleverna och den undervisande läraren kunna förbättras om eleverna visste att betyget inte sätts bara av en lärare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet konstaterar att det inom gällande regelverk finns möjlighet att tentera av kurser såväl i grundskolan som i gymnasieskolan (7 kap. 16 § grundskoleföreningen respektive 7 kap. 14 § gymnasieförordningen). När det gäller möjligheten att tentera upp betyg anser utskottet att regeringens förslag om tillträdesregler till högskolan bör avvaktas. En proposition om högskolefrågor har aviserats till maj 2005.

I betänkandet *Utveckling av gymnasieskolan* (bet. 2003/04:Ub13) behandlades motsvarande yrkande om externa examinatoreer. Utskottet anförde då att examination kan genomföras på flera sätt inom nuvarande system - t.ex. skriftliga och muntliga prov, hemskrivningar, projektarbeten och enskilda arbeten - och utskottet finner därför inte att det finns behov av en reglering avseende just externa examinatoreer. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i reservationen.

1. Betyg från tidigare årskurs och i fler steg (punkt 1) – fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Inger Davidson (kd), Sofia Larsen (c) och Axel Davvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del),

2004/05:Ub477 yrkande 7 och

2004/05:Ub480 yrkande 20

samt avslår motionerna

2004/05:Ub208,

2004/05:Ub304 och

2004/05:Ub390 yrkande 21.

Ställningstagande

Betygen är en viktig del av målstyrningen av skolan. De ger en tydlig information till elev och föräldrar om hur långt eleven har kommit på väg mot måluppfyllelsen. De är inte bara en utvärdering av elevernas kunskaper, utan tvingar också skolorna till utvärdering av hur väl de lyckas stödja eleverna i deras kunskapsutveckling. Det har också visat sig att betygen är centrala för elevens rätt till särskilt stöd. Vi förordar att betyg ges redan från årskurs 6. Betygsskalan skall utökas till sex steg för att ge en mer rättvis bild av elevernas kunskaper. Eleverna hinner också vänja sig vid systemet i god tid före slutbetyget i årskurs 9.

2. Betyg från tidigare årskurs och i fler steg (punkt 1) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub208 och

2004/05:Ub390 yrkande 21

samt avslår motionerna
2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del),
2004/05:Ub304,
2004/05:Ub477 yrkande 7 och
2004/05:Ub480 yrkande 20.

Ställningstagande

Moderaterna vill införa ett betygssystem i tio steg senast från årskurs 5. Begränsningen att betyg får sättas för första gången i årskurs 8 är en begränsning i kvalitetsarbetet i skolan. Betyg utgör en tydlig signal på hur eleven befinner sig i förhållande till uppsatta mål. De fyra betygsstegen som i dag används är otillräckliga för att spegla elevernas kunskaper och resultat på ett tillfredsställande sätt och informationen om betygskriterierna måste förbättras. Det är för stora skillnader på vad som är nått och jämt Godkänt och nästan Väl godkänt för att motivera samma betyg. Eleverna tycker att detta gör betygen orättvisa, vilket gör betygen mindre användbara som pedagogiskt verktyg. För att stärka elevens rätt skall betygen kunna överklagas.

3. Avskaffande av dagens betygssystem (punkt 2) – v, mp

av Mikaela Valtersson (mp) och Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub230 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill att dagens betygssystem avskaffas. Betygen fungerar dåligt som kunskapsmätare och är dessutom djupt orättvisa. Riksrevisionen har nyligen konstaterat att dagens betygssystem inte är likvärdigt. Vilket betyg eleven får är beroende av en mängd omständigheter som har alltför lite att göra med om eleven uppfyller kunskapsmålen eller ej. Dagens betyg fungerar även mycket dåligt som pedagogiskt instrument eftersom de säger alldeles för lite om vad eleverna kan och vilka utvecklingsmöjligheter de har.

4. Utredning om ett nytt betygssystem (punkt 3) – mp

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2004/05:Ub230 yrkande 4.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att en utredning behöver tillsättas som ser över alternativ till dagens betygssystem. Detta nya system skulle kunna vara uppbyggt i tre steg med stegvis ökad konkretionsgrad. De första skolåren bör det vara enbart muntliga utvecklingssamtal i skolår ett till tre. Från skolår fyra lämnas en skriftlig rapport till eleven och föräldrarna. Den skriftliga rapporten bör vara övergripande och ge en samlad bild av elevens kunskaper samt mycket tydligt betona utvecklingsmöjligheter. Rapporten bör sedan utvecklas ytterligare från skolår sju med tydligare och mer konkret information uppdelat på de olika ämnena. Rapporten bör vara i tre delar. En del som talar om vilka moment man gjort, en del som talar om vilken kunskap man uppnått i de olika ämnena och en del som blickar framåt och talar om utvecklingsmöjligheter. Ett sådant system skulle till skillnad från dagens betygssystem på ett bättre och mer seriöst sätt visa på uppnådda kunskaper.

5. Åtgärder för likvärdig betygssättning (punkt 5) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Margareta Pålsson (m), Sofia Larsen (c), Tobias Billström (m) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub460 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Likvärdiga betyg har stor betydelse för elevernas rättssäkerhet i skolarbetet. Eleverna är föremål för en myndighetsutövning vars grunder måste vara tydliga och lätta att identifiera. Vi anser att regeringen bör pröva hur huvudmännens och rektorernas ansvar för likvärdiga betyg kan tydliggöras i lag och andra författningar. Regeringen bör i regleringsbrev eller myndigheternas instruktioner klargöra ansvarsfördelningen mellan Skolverket och Myndigheten för skolutveckling för att aktivt bevaka och stödja arbetet för likvärdig betygssättning. Regeringen bör regelbundet redovisa en bedömning av betygens likvärdighet och hur denna har utvecklats, tillsammans med sin resultatinformation om skolan.

6. Uppdrag till Skolverket angående likvärdig betygssättning (punkt 6) – fp, kd

av Ulf Nilsson (fp), Inger Davidson (kd) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub460 yrkandena 4–7.

Ställningstagande

För att betygen skall kunna bli likvärdiga anser vi att Skolverket bör utveckla sina allmänna råd och sitt kommentarmaterial i syfte att tydliggöra hur betygssystemet bör fungera och tillämpas samt vilket ansvar som vilar på huvudmän och rektorer för betygens likvärdighet. Även frågor om de professionella samtalen bör behandlas och exempel bör utarbetas för att tydliggöra arbetet. Vi menar också att nationella prov är bra stöd för undervisning, bedömning och betygssättning. Skolverket bör i ökad utsträckning ta till vara det nationella provsystemet för att stödja en likvärdig betygssättning. Framför allt bör provbanken utnyttjas till att omfatta flera ämnen. Vi kräver en omedelbar förbättring av kontrollen och uppföljningen av betygen. Skolverket måste förbättra sina metoder för att följa upp betygen. Resultatet av detta arbete bör redovisas till regeringen. Skolverket bör även aktivt använda sin uppföljningsinformation i syfte att påverka det lokala arbetet för likvärdiga betyg. Skolverket bör också utveckla och förbättra sitt stöd för en likvärdig betygssättning. Stödet bör inte styras av skolors och skolhuvudmäns efterfrågan, utan även utgå från konstaterade behov.

7. Nationella prov (punkt 7) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub390 yrkande 23 samt avslår motionerna 2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del), 2004/05:Ub460 yrkande 8 och 2004/05:Ub480 yrkande 17.

Ställningstagande

I en skola som styrs kvalitativt genom nationella kunskapsmål måste återkommande utvärderingar och ökad uppföljning få större betydelse. Mål utan uppföljning ger ingen styrning alls. Det finns olika kompletterande modeller för hur detta skall kunna ske. Ett exempel är ett ökat bruk av nationella prov som stämmer av elevernas kunskaper i ett visst ämne vid en viss tidpunkt. Ett annat exempel är ökat bruk av inlärnings-scheman som till exempel LUS. LUS står för LäsUtvecklingsSchema. LUS är ett verktyg som hjälper förskole-, grundskole- och gymnasielärare att hålla reda på och följa elever i deras läs-utveckling.

8. Nationella prov (punkt 7) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del)

samt avslår motionerna

2004/05:Ub390 yrkande 23,

2004/05:Ub460 yrkande 8 och

2004/05:Ub480 yrkande 17.

Ställningstagande

Folkpartiet anser att de nationella proven skall göras obligatoriska från årskurs 3. Det är viktigt att skolorna dessförinnan använder sig av diagnostiska material och får stöd av Skolverket genom dess provbanker för att undersöka vilka elever som behöver stöd.

9. Nationella prov (punkt 7) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2004/05:Ub460 yrkande 8 och

2004/05:Ub480 yrkande 17

samt avslår motionerna

2004/05:Ub258 yrkande 7 (i denna del) och

2004/05:Ub390 yrkande 23.

Ställningstagande

Kristdemokraterna menar att obligatoriska nationella prov skall genomföras i flera ämnen fr.o.m. årskurs 5. Det är ett sätt att få en likvärdighet mellan olika skolor i hela landet och kan samtidigt fungera som ett stöd för lärarna. Det diagnosmaterial och de prov som ingår i det nationella provsystemet skall dels kunna användas för att ta reda på elevens starka och svaga sidor, dels kunna hjälpa läraren vid en bedömning av om uppställda mål har nåtts och som ett stöd inför betygssättningen. Nationella prov har också en viktig uppgift att fylla som rådgivningsinstrument för en likvärdig betygssättning i hela landet. De nationella proven skall utformas på så sätt att elevens alla kunskaper kan prövas.

10. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – m

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Ub390 yrkande 30

samt avslår motionerna

2004/05:Ub371 och

2004/05:Ub480 yrkandena 18 och 19.

Ställningstagande

Utöver de nationella betygen bör skolan ha frihet att själv utforma system för information till hemmen. Det viktiga är att tydlig information om hur skolarbetet fortskrider kan lämnas.

11. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Ub480 yrkandena 18 och 19

samt avslår motionerna

2004/05:Ub371 och

2004/05:Ub390 yrkande 30.

Ställningstagande

Utvecklingssamtalen är ett viktigt område när det gäller att utveckla samarbetet mellan föräldrar och skola. Under utvecklingssamtalet skall eleven, föräldrarna och lärarna tillsammans göra upp en individuell studieplan som omfattar både elevens kunskapsutveckling och personliga utveckling. Kristdemokraterna anser att studieplanerna inte enbart skall vara framåtsyftande. Den individuella studieplanen skall få innehålla en beskrivning av hur långt eleven kommit för att nå kunskapsmålen, en form av skriftligt omdöme. För att eleverna skall lyckas krävs insatser från eleven, skolan och hemmen. Det är ett delat ansvar där alla parter måste hjälpas åt för att främja den enskilde elevens kunskapsmässiga, sociala och individuella utveckling. För att tydliggöra det gemensamma ansvaret för barnets utveckling anser vi att den individuella studieplanen bör ha utformningen av ett kontrakt, ett ansvarskontrakt. I kontraktet konkretiseras skriftligt och årligen det gemensamma ansvaret och vilka delar som åligger respektive part.

12. Rätt att tentera för betyg (punkt 9) – m, fp

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Tobias Billström (m) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub390 yrkande 31.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen skall lägga fram förslag om att det skall vara möjligt att tentera upp och av betyg. En regel som tillåter en elev att återkommande tentera av olika nivåer i olika ämnen ökar elevens möjligheter ytterligare.

13. Externa examinatorer (punkt 10) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Ub258 yrkande 8.

Ställningstagande

Folkpartiet anser att det vore värdefullt om ett försök med externa examinators kunde genomföras på gymnasiet. Det skulle kunna ge svar på om de betyg som den undervisande läraren sätter stämmer överens med de betygskriterier som finns. Dessutom skulle relationerna mellan eleverna och den undervisande läraren kunna förbättras, om eleverna visste att betyget inte sätts av bara en lärare. Vi menar att ett geografiskt begränsat försök med externa examinators bör genomföras.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i yttrandet.

1. Utredning om ett nytt betygssystem (punkt 3) – v

av Lennart Gustavsson (v).

Betygen symboliserar konflikten mellan de motstridiga mål som präglar grundskolan: att fostra till både samarbete och konkurrens och att verka för både jämlikhet och sortering. Betygen förstärker konkurrens och sortering och motverkar därigenom de demokratiska målen i läroplanen. Betygen värderar bara elevernas kunskapsutveckling och tar ingen hänsyn till elevernas personlighetsutveckling och sociala utveckling. Vänsterpartiet menar att det behövs andra former av återkoppling till och bedömning av eleverna som är bättre relaterade till och speglar inte enbart kursplanemålen utan också läroplanens mer övergripande mål, såsom självständighet, samarbetsförmåga, kreativitet, ansvarstagande och flit. Fortlöpande information om barnens skolsituation och kunskapsutveckling bör i stället för betyg ingå i samarbetet mellan hem och skola.

2. Utvecklingssamtal och ansvarskontrakt (punkt 8) – c

av Sofia Larsen (c).

Individuella utvecklingsplaner bör införas från årskurs 1. Ett kunskapskontrakt bör upprättas varje termin mellan skola/lärare, elev och förälder. Kontraktet skall utgå från den individuella studieplanen och utvärderas och revideras successivt. Kontraktet skall vara obligatoriskt för skolan. I kontraktet skall regleras vad som händer om kontraktet bryts. Om elev eller förälder upplever att skolan bryter kontraktet skall de kunna vända sig till rektor, kommunen och i sista hand till Skolverket. För eleven gäller att sanktionerna fyller en funktion för att nå kunskapsmålen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen från Riksrevisionens styrelse

Riksrevisionens styrelse har i redogörelse 2004/05:RRS4 angående statens insatser för en likvärdig betygssättning, berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i skrivelsen.

Motioner från allmänna motionstiden 2004

2004/05:Ub208 av Anders Sjölund (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om rätten för enskilda skolhuvudmän att sätta betyg tidigare än årskurs åtta.

2004/05:Ub230 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att dagens betygssystem skall avskaffas.
4. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med syfte att se över alternativ till dagens betygssystem i enlighet med vad som anförts i motionen.

2004/05:Ub258 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att nationella prov och betyg skall ges tidigare och att betygen skall sättas i fler steg.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att genomföra ett försök med externa examinatorer i gymnasieskolan.

2004/05:Ub304 av Tuve Skånberg (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om fler betygssteg.

2004/05:Ub371 av Anders Bengtsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om komplement till skolbetygen.

2004/05:Ub390 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om betyg från år fem och i tio steg.

23. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om vad i motionen anförs om nationella prov och LUS.
30. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om vad i motionen anförs om möjlighet för skolor att avge betyg och skriftliga omdömen.
31. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om vad i motionen anförs om rätt att tentera upp och av betyg.

2004/05:Ub460 av Torsten Lindström m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen bör pröva hur huvudmännens och rektorernas ansvar för likvärdiga betyg kan tydliggöras i lag och andra författningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att klargöra ansvarsfördelningen mellan Skolverket och Myn-digheten för skolutveckling för att aktivt bevaka och stödja arbetet för lik-värdig betygssättning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen till riksdagen regelbundet bör redovisa en bedömning av betygens likvärdighet och hur denna har utvecklats.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket bör tydliggöra hur betygssystemet skall fungera och tillämpas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket bör ta till vara det nationella provsystemet för att stödja en likvärdig betygssättning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket aktivt bör använda sin uppföljningsinformation i syfte att påverka det lokala arbetet för likvärdiga betyg.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket bör utveckla och förbättra sitt stöd för en likvär-dig betygssättning.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nationella prov bör genomföras i flera ämnen fr.o.m. år 5.

2004/05:Ub477 av Sofia Larsen m.fl. (c):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att betyg skall ges tidigare och i fler steg.

2004/05:Ub480 av Inger Davidson m.fl. (kd):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de nationella proven i årskurs 5 skall vara obligatoriska och genomföras i flera ämnen.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vidareutveckling av utvecklingssamtalen.

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om upprättandet av ett ansvarskontrakt i grundskolan.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betygssystemets utformning.